

Avizul Comitetului Regiunilor – Sport, handicap, timp liber

(2014/C 114/06)

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Prezentarea contextului

1. atrage atenția asupra faptului că, potrivit estimărilor, numărul persoanelor cu handicap din UE se ridică la aproximativ 80 de milioane, echivalentul a cca 15% din populație. Persoanele cu mobilitate redusă reprezintă, conform estimărilor, peste 40% din populație;
2. subliniază că, din cauza riscului sporit de handicap în cazul persoanelor vârstnice și a înmulțirii, în general, a maladiilor cronice, numărul persoanelor aflate în situație de handicap ar putea să crească. Prin urmare, în viitor, regiunile europene se vor vedea confruntate cu provocări noi;
3. atrage atenția asupra faptului că nu există o definiție a handicapului comună în UE și că definițiile juridice ale acestei noțiuni au făcut obiectul a numeroase dezbateri și interpretări semantice. Handicapul constituie un fenomen complex și o experiență cu fațete multiple, fiind rezultatul interacțiunii dintre caracteristicile fizice și intelectuale ale persoanei și starea societății în care aceasta trăiește. Din acest motiv, trebuie introdusă noțiunea de „persoană aflată în situație de handicap”;
4. pune în evidență lipsa de cunoștințe și existența unor idei false cu privire la efectele reale ale handicapului și subliniază că trebuie să se pună accent pe „capacitățile” care pot fi luate în considerare în contextul performanțelor sportive;
5. recunoaște valoarea și importanța activității fizice și a sportului pentru persoanele cu handicap, precum și contribuția sa efectivă la realizarea obiectivelor strategice ale UE, în special ale Strategiei Europa 2020. În ultimii ani, sportul adaptat și sporturile specifice pentru persoanele cu handicap au făcut progrese semnificative. Cel mai recent exemplu îl constituie Jocurile Paralimpice de la Londra din 2012, când mass-media și-a dat toată silința să acopere și să promoveze mișcarea paralimpică;
6. atrage atenția asupra faptului că sportul are o valoare de netăgăduit pentru bunăstarea generală a persoanei și exercită influențe pozitive asupra posibilităților de recuperare și de abilitare ale persoanelor cu handicap și că, pentru persoanele cu handicap, posibilitatea de a practica activități sportive este, în primul rând, un drept fundamental al omului;
7. atrage atenția asupra faptului că „sportul pentru persoanele cu handicap” presupune un avantaj amplu de activități, de la sportul de performanță la activitatea sportivă recreativă și de la educația fizică adaptată la procesele de recuperare prin sport, avantaj la fel de variat pe cât este de complexă definirea termenului de „sport” sau poate chiar mai mult decât atât. Acesta este, de altfel, unul dintre motivele pentru care există definiții diferite în diversele regiuni ale Europei. În contextul activității fizice practicate într-un cadru sportiv, există o serie de nuanțe în funcție de care respectiva activitate poate fi sportivă, recreativă, orientată către sănătate etc. Această orientare este mereu la alegerea celui care o practică. Genul activității este determinat de către practicant, cu mențiunea că, în sport, de regulă, practica duce la îmbunătățirea stării de sănătate, fie ea fizică sau mintală, indiferent de tipul de persoană;
8. atrage atenția asupra faptului că termenii diferiți și conceptele diferite referitoare la acest sector sau utilizate de actorii săi fac obiectul unor intense dezbateri. În prezentul context, termenul utilizat este cel de „sport(uri) pentru persoane cu handicap”, astfel încât abordarea să fie axată pe persoană, conferind totodată o semnificație generală acestui subiect;

9. amintește nevoia de a respecta pe deplin principiul subsidiarității și autonomia instanțelor de conducere din sectorul sportului, inclusiv a organizațiilor sportive independente. Recomandările formulate în prezentul aviz urmăresc să joace un rol de catalizator pentru a spori impactul acțiunilor întreprinse de statele membre și autoritățile locale și regionale și să determine o schimbare de percepție în rândul persoanelor cu handicap, punându-le în valoare capacitățile în cadrul comunității, în general;

Contextul politic

10. își exprimă satisfacția și susține totodată mențiunile pe care le fac politicile UE cu privire la recunoașterea sportului pentru persoanele cu handicap, în special Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap ⁽¹⁾, Comunicarea Comisiei intitulată „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului” ⁽²⁾ și Cartea albă privind sportul a Comisiei Europene ⁽³⁾;

11. cu toate acestea, regretă faptul că nu se face referire la persoanele cu handicap în propunerea inițială a Comisiei Europene pentru ERASMUS+, noul program al Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport pentru perioada 2014-2020; în acest sens, solicită includerea în noul program, aflat în curs de negociere, a unei referințe clare la necesitatea de a promova creșterea durabilă și favorabilă incluziunii prin facilitarea accesului persoanelor cu handicap la activități sportive;

12. este de acord că autoritățile naționale, regionale și locale pot să joace, în limita competențelor și posibilităților financiare de care dispun, un rol important în dezvoltarea sportului pentru persoanele cu handicap, în special în ceea ce privește promovarea și investițiile în infrastructurile și activitățile sportive pe termen lung, și subliniază necesitatea de a asigura fonduri pentru proiecte în regiunile în care infrastructura școlilor și a altor instituții de învățământ este slab dezvoltată, iar copiii cu handicap nu au posibilitatea sau au posibilități limitate de a face sport;

13. în cazul utilizării infrastructurilor publice, organismele publice trebuie să ia în considerare în mod corespunzător interesele sportului pentru persoanele cu handicap, astfel încât să se aibă în vedere cerința de a crea condiții de viață egale pentru persoanele cu handicap. În acest sens, accesibilitatea reprezintă un element esențial;

14. insistă asupra rolului specific pe care actorii din sectorul sportului pentru persoanele cu handicap îl joacă în valorificarea potențialului acestuia de a favoriza incluziunea socială, integrarea și egalitatea de șanse;

15. scoate în evidență faptul că, în numeroase cazuri, sportul pentru persoanele cu handicap nu pare a fi menționat în mod expres decât în contextul incluziunii sociale. Solicită să se facă o distincție mai clară între diferitele fațete ale sportului pentru persoanele cu handicap, și anume sportul de performanță, sportul ca mod de petrecere a timpului liber, educația fizică, posibilitățile de educare și formare prin sport, activitatea fizică adaptată, recuperarea prin sport sau activitățile sportive în scopuri terapeutice specifice;

16. pledează pentru o mai bună recunoaștere a reprezentanților calificați ai acestui sector în toate activitățile de dezvoltare și evaluare a sportului de masă susținute de instituțiile europene. Ar trebui luată în considerare alocarea unor resurse specifice pentru ca o astfel de participare să devină posibilă, precum și pentru formarea de specialitate a profesioniștilor din domeniul sportului;

17. face un apel la elaborarea unui document strategic detaliat bazat pe politicile existente, dar dedicat în special sportului pentru persoanele cu handicap, în vederea identificării, printre principalele chestiuni specifice acestui sector, a aspectelor prioritare;

Provocări specifice: practica sportivă

18. relevă că, în pofida interesului politic crescând pentru participarea persoanelor cu handicap la activități sportive, rata de participare la aceste activități rămâne foarte scăzută. Printre altele, acest lucru se datorează accesului limitat la infrastructuri sportive adaptate la nevoile persoanelor cu handicap;

⁽¹⁾ COM(2010) 636 final.

⁽²⁾ COM(2011) 12 final.

⁽³⁾ COM(2007) 391 final.

19. ia notă de faptul că, dincolo de piedicile fizice, socioeconomice și de barierele de comunicare, practica sportivă este împiedicată de bariere culturale și de factori psihologici, în special atitudinea față de handicap a organizatorilor și a actorilor din cadrul activităților sportive de masă. Aceste atitudini reflectă necunoașterea și lipsa resurselor necesare pentru a face față unei situații diferite, fiind necesară realizarea unor campanii de informare și formare care să faciliteze acceptarea participării persoanelor cu handicap la activitățile sportive. Se recomandă ca orice măsură de îmbunătățire a accesului la acestea să fie elaborată în urma unei consultări aprofundate a actorilor din sector, întrucât diferitele grupuri pot avea nevoie de modalități de sprijin diferite;

20. îmbunătățirea posibilităților de acces, sub aspectul unor adecvate căi fizice de acces la bazele sportive și al unei mai bune comunicări, constituie o condiție primordială dacă se dorește creșterea ratei de participare la activitățile sportive;

21. face apel la organizarea unor campanii de sensibilizare coordonate cu privire la posibilitățile de practicare a sporturilor. Asemenea campanii ar putea fi lansate la nivel european, dar trebuie aduse la nivel local și regional, unde este prezentată oferta concretă. Este important ca înseși persoanele cu handicap să fie vizate și informate. Ideal ar fi ca aceste campanii să fie organizate cu sprijinul instanțelor de conducere din cadrul mișcării sportive de masă, al sportului de la nivel național și al sportului pentru persoanele cu handicap, precum și al organizațiilor (sau al asociațiilor) de persoane cu handicap; în plus, este important să se organizeze campanii de informare nu doar pentru persoanele cu handicap, ci și pentru restul populației, pentru a-i ajuta pe cetățeni să-i înțeleagă, să-i accepte și să-i integreze pe concetățenii cu handicap, dar și să învețe să-i sprijine pe aceștia. Se impune favorizarea dobândirii unui grad maxim de autonomie de către persoanele în situație de handicap, precum și încurajarea și susținerea lor în propunerea, promovarea și organizarea de acțiuni în acest sens;

22. subliniază că ar putea fi necesară o abordare individuală a diferitelor grupuri-țintă, ținând cont de capacitățile lor, de categoria de vârstă respectivă și de situația lor socială; este important, în mod special, să fie luați în considerare și susținuți tinerii. De asemenea, este important să se respecte atât structura sportului din fiecare stat membru, cât și specificul local și regional. Ar trebui susținută furnizarea de informații de calitate, accesibile și actualizate periodic, pentru ca diferitele grupuri-țintă să poată fi informate în permanență cu privire la oferta de activități sportive la care pot avea acces. Încurajarea și sprijinirea unor mișcări organizate la nivel local în acest sens poate înlesni diseminarea acestui gen de informații și poate spori accesibilitatea;

23. este necesar ca, la nivel local și regional, să existe o rețea de transport adaptată, care să permită persoanelor cu handicap să se deplaseze la infrastructurile sportive pentru a practica sporturi de amatori sau de performanță;

24. subliniază că părinții joacă un rol esențial în încurajarea tinerilor în vederea participării la activități sportive și că voluntarii constituie coloana vertebrală a acestui sector. De aceea, este necesară sensibilizarea cu privire la importanța muncii voluntare, iar apoi trebuie luată în considerare înființarea unor platforme de recrutare și formare a voluntarilor, precum și adoptarea unor măsuri de recunoaștere și de recompensare a contribuției lor;

25. recomandă crearea unei platforme de informare privind bazele sportive din UE, precum și a unei pagini de internet complet accesibile, pentru a informa persoanele cu handicap cu privire la infrastructurile sportive, posibilitățile tehnice etc. din localitățile lor;

26. atrage atenția asupra faptului că anumite grupuri de populație se confruntă cu o dublă sau triplă discriminare, în cazul în care au nu doar un singur handicap, ci mai multe, sunt imigrați la origine, fac parte dintr-o minoritate sau sunt victime ale excluziunii sociale legate de homofobie sau pe criterii de sex. Este important ca tuturor să le fie garantate un sprijin adecvat și posibilități egale de acces la activități sportive;

27. ia notă de faptul că sportul pentru persoanele cu handicap nu trebuie să rămână izolat de sistemul sportiv de masă și că generalizarea sa, și anume partajarea responsabilității în materie de organizare cu marile organizații din domeniu, pare să constituie deja un obiectiv politic de prim-plan. Ca atare, trebuie să existe certitudinea includerii sportului pentru persoane cu handicap în programele de sport de masă și că diferitele modele, formule și structuri de organizare ar putea fi adoptate în paralel, în funcție de capacitățile reale ale persoanelor aflate în situație de handicap și de obiectivul de integrare;

28. practicarea unui sport de către persoanele în situație de handicap trebuie facilitată în cadrul federației sportive în care se încadrează disciplina sportivă sau specializarea respectivă, în conexiune cu federațiile sportive ale căror activități sunt dedicate în principal persoanelor cu handicap și cu respectarea rolului acestor federații, a căror vocație indispensabilă sub aspectul furnizării de servicii persoanelor în situație de handicap trebuie încurajată;

29. federațiile sportive ar trebui să încurajeze participarea la întrunirile lor, cu funcție consultativă, a acelor organizații sportive care, deși nu au calitatea de membru, se ocupă de promovarea activităților sportive practicate de persoanele cu handicap;

30. constată, pe baza exemplelor identificate, că abordarea privind combinarea turismului cu sportul perceput ca mod de petrecere a timpului liber pentru toți constituie un instrument potrivit pentru ca persoanele cu handicap să poată stabili un prim contact cu sportul, în vederea creșterii ratei de participare a acestora la activități sportive și a sensibilizării marelui public cu privire la capacitățile lor;

31. includerea unor informații de calitate și actualizate cu privire la organizarea unor activități sportive adaptate persoanelor cu handicap și la mijloacele de transport și de acces adaptat la bazele sportive, ca reclamă turistică sportivă;

Provocări specifice: educația

32. recunoaște că dezvoltarea corespunzătoare a sportului pentru persoanele cu handicap necesită specialiști cu un nivel ridicat de educație și formare;

33. consideră că, și dacă nu sunt stigmatizate, persoanele cu handicap sunt în permanență supuse riscului de excluziune, întrucât numeroase persoane nu știu cum să le abordeze și cum să le integreze în activitățile și structurile sportive. Comitetul solicită o informare concertată, prin intermediul inițiativelor de educare și formare, care să se adreseze nu numai persoanelor direct implicate în organizarea activităților sportive, ci și, în general, publicului larg, recurgând de exemplu la instrumente de formare online ușor accesibile. Pentru aceasta, trebuie ca, în paralel, să crească nivelul de sensibilizare față de drepturile, nevoile și aptitudinile persoanelor cu handicap;

34. subliniază că toți elevii ar trebui să aibă acces la educație fizică și sport și că un handicap nu ar trebui să constituie o piedică în calea integrării în programele sportive școlare. De multe ori, tinerii prind gustul activităților sportive și ajung să fie pasionați de sport în cadrul orelor de educație fizică de la școală, acest lucru fiind valabil și pentru tinerii cu handicap. În plus, mediul sportiv din școală oferă prilejul de a-i educa pe elevii valizi și de a-i sensibiliza cu privire la capacitățile colegilor lor de clasă. În acest context, va fi bine-venită încurajarea, cu precădere, a derulării unor „programe sportive accesibile pentru toți”. Ideea unei integrări inverse, adică a integrării tinerilor sportivi valizi în sportul pentru persoanele cu handicap constituie un bun exemplu, deoarece permite o schimbarea a atitudinii față de capacitățile celorlalți sportivi. De asemenea, trebuie susținute și dezvoltate inițiativele de tipul „Sportul împreună”. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, sunt esențiale o educare și formare de specialitate a profesorilor din instituțiile de învățământ, cu o atenție specială acordată profesorilor de educație fizică, precum și asigurarea accesului părinților copiilor cu handicap la informațiile referitoare la diferitele activități sportive disponibile;

35. constată că, de multe ori, cunoștințele și competențele antrenorilor nu sunt valorificate din cauza lipsei de schimburi și coordonare între actorii sportului pentru persoane cu handicap și cei ai sportului de masă. Se propune lansarea de către aceste organizații a unor inițiative de formare în cooperare, cu sprijin din partea organismelor de formare și a autorităților publice;

36. recomandă implicarea mai strânsă a unor reprezentanți ai învățământului superior în procesele de ajustare menite să preîntâmpine excluziunea socială a persoanelor cu handicap. Scopul unei astfel de implicări ar fi crearea de mutații în formarea viitorilor profesori de educație fizică, permițându-le acestora să înțeleagă mai bine diversele probleme de sănătate cu care se confruntă elevii lor;

37. consideră că imaginea sportului pentru persoanele cu handicap trebuie revalorizată. Trebuie promovat un sport de performanță pentru sportivii de elită cu handicap. Astfel, statutul lor va fi comparabil cu cel al sportivilor de elită fără handicap. Este unanim împărtășit faptul că sensibilizarea la performanțele atleților cu handicap în sporturile de performanță nu poate decât să determine o schimbare a acestei percepții. În acest sens, strategia de comunicare privind Jocurile Paralimpice și manifestările sportive de înalt nivel pentru persoane cu handicap este foarte importantă;

38. este de acord că sportul pentru persoane cu handicap se întemeiază în mare măsură pe munca voluntară. Recunoaște că trebuie promovată în continuare o formare de calitate pentru acești voluntari. În anumite privințe, această formare trebuie adaptată la nevoile părților implicate. În plus, gestionarea activităților persoanelor voluntare este din ce în ce mai importantă. Organizațiile care se ocupă de sportul pentru persoane cu handicap trebuie să funcționeze mai eficient prin utilizarea unor instrumente de gestionare a resurselor umane și sporire a calității. Este necesar să formăm profesioniști, dacă dorim îmbunătățirea calității. Aceștia sunt absolut indispensabili, în măsura în care beneficiarii aparțin unor categorii speciale. Structurile trebuie să tindă către profesionalizare autentică;

39. regretă faptul că potențialul persoanelor cu handicap este deseori subestimat. Comitetul subliniază că o activitate sportivă favorizează dezvoltarea personalității persoanelor cu handicap, aducând o contribuție importantă la integrarea profesională cu succes a acestor persoane;

40. aprobă orientările UE privind carierele duble ale sportivilor ⁽⁴⁾, care confirmă că „punerea în aplicare echitabilă a unor măsuri în favoarea carierei duble în cazul tuturor sportivilor ar reprezenta un progres considerabil pentru sport în general și pentru sportul practicat de persoanele cu handicap în particular”. De asemenea, CoR împărtășește pe deplin punctul de vedere exprimat în orientări, conform căruia „întrucât multe discipline sportive pentru persoanele cu handicap sunt integrate în organizațiile de sport de masă, trebuie acordată acestui grup o atenție specială, astfel încât să existe garanția unui tratament echitabil și să poată fi create filiere specifice, atunci când nu este posibilă utilizarea filierelor pentru sportivii valizi”;

41. subliniază că, de acum înainte, sectorul ar trebui să depună eforturi pentru ca sportivii cei mai tineri să capete autonomie și să fie susținuți pe calea dezvoltării personale. Pentru aceasta, ar trebui sprijinite acțiunile educative specifice propuse pentru tinerii sportivi în cadrul manifestărilor sportive;

Provocări specifice: sănătatea

42. recunoaște valoarea sportului în ceea ce privește promovarea educației pentru sănătate și subliniază relația specifică dintre activitățile fizice adaptate și readaptarea persoanelor cu handicap în măsura în care sănătatea lor fizică și mentală este în joc;

43. susține lucrările grupului de experți „Sport, sănătate și participare” al UE, mandatat de Consiliu să propună măsuri de promovare a activității fizice pentru întreținerea sănătății și a participării la sportul de masă și să identifice măsurile respective până la mijlocul lui 2013; CoR insistă ca activitatea fizică și sportul să fie recunoscute în mod explicit și sprijinite, ca instrumente terapeutice pentru persoanele cu handicap;

44. ia notă de rezultatele lucrărilor grupului de experți „Antidoping” al UE, mandatat de Consiliu să elaboreze observațiile UE privind revizuirea Codului mondial antidoping al Agenției Mondiale Antidoping și recunoaște importanța bunei guvernante în sport. CoR recomandă ca părțile implicate din cadrul mișcării paralimpice să fie asociate în mai mare măsură la acestea;

45. consideră că toate instrumentele de finanțare incluse în noul cadru financiar multianual ar trebui să aibă în vedere chestiunea accesibilității pentru persoanele cu handicap;

Provocări specifice: sprijin financiar și structural

46. ia notă de propunerea pentru o linie bugetară dedicată sportului în programul Erasmus+, care este în curs de negociere. Cu toate acestea, solicită Comisiei Europene să facă trimitere explicită la sportul pentru persoanele cu handicap în orientările pentru beneficiari ale programului Erasmus+ și să recunoască sportul pentru acest segment de populație ca o prioritate în cadrul Acțiunii „Sport” din program;

47. sugerează să fie încurajate de către Comisie acțiuni specifice în favoarea proiectelor de promovare a sportului pentru persoanele cu handicap, la nivel local și regional;

48. este de părere că sectorul se caracterizează printr-o anume fragmentare a diferitelor instrumente ale UE care urmăresc obiective similare. O mai bună armonizare însoțită de angajamente de finanțare pe termen lung ar fi foarte benefică, cel puțin pentru principalii reprezentanți ai sectorului la nivel european;

49. încurajează recurgerea la fondurile structurale pentru dezvoltarea infrastructurilor sportive accesibile și deschise tuturor la nivel local și regional. Este esențială și finanțarea, în cadrul programului Orizont 2020, a cercetării în domeniul tehnologiilor legate de sportul pentru persoanele cu handicap. Sunt fundamentale investițiile în cercetare și inovare, efectuate mai ales prin intermediul universităților și întreprinderilor din sector. Într-adevăr, în prezent mulți profesioniști își orientează tezele de doctorat către acest domeniu. Un efort deosebit trebuie depus în raport cu sportul ca instrument terapeutic, de exemplu echinoterapia;

50. invită instituțiile UE să susțină în continuare pe termen lung manifestările sportive deschise tuturor, și, în special, tinerilor cu handicap;

Rolul autorităților locale și regionale

51. consideră că autoritățile locale și regionale joacă un rol fundamental în dezvoltarea dimensiunii europene a sportului pentru persoanele cu handicap, în limitele atribuțiilor lor instituționale;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c3/dual-career-guidelines-final.pdf>

52. subliniază necesitatea unei participări mai intense a autorităților locale și regionale, pe baza unui program elaborat în comun cu Comisia Europeană, Consiliul și autoritățile naționale care se ocupă de sport, de persoanele cu handicap și de activitățile sportive organizate pentru acestea, în scopul integrării lor în practica sportivă generală. Autoritățile locale și regionale sunt în măsură să apropie UE de nivelul local, pentru a stabili o legătură cu inițiativele promovate de către cluburi, școli și părinți;

53. recunoaște că, în special la nivel local și regional, există o experiență și parteneriate structurate pentru promovarea dezvoltării sportului și a practicii sportive pentru persoanele cu handicap. Pledează pentru schimbul de bune practici și se declară în măsură să le disemineze, cu sprijinul instituțiilor europene și al părților implicate respective. Traducerea materialelor existente constituie o provocare majoră și, ca atare, ar trebui încurajată. Ar trebui luat în considerare un sistem de recompensare a „practicilor remarcabile”;

54. susține sistemul de responsabili regionali pentru dezvoltarea sportului pentru persoanele cu handicap. De la ei ar putea porni schimbul și transpunerea în realitate a bunelor practici, de exemplu prin intermediul unor instrumente TIC, precum și conectarea politicilor europene la realitățile regionale. Promovarea și dezvoltarea proiectelor europene pentru schimbul de bune practici va permite aplicarea unor soluții de succes la probleme comune, precum și cunoașterea necesităților altor regiuni și țări;

Concluzii suplimentare

55. ia notă de primele inițiative de promovare a unei „Săptămâni europene a sportului” și insistă asupra necesității de a prevedea în acest context sporturi special destinate persoanelor cu handicap care să fie integrate în activități sportive deschise tuturor. Insistă să fie luată în considerare și celebrarea anuală a unei „Zile europene a sportului pentru persoanele cu handicap”;

56. constată lipsa de informații regionale comparabile în acest sector și solicită instituirea unor procese de culegere a unor date fiabile. În acest scop, ar trebui, de exemplu, să se comande un sondaj specific Eurobarometru pe tema sportului pentru persoanele cu handicap sau măcar să se introducă întrebări mai punctuale pe această temă în viitoarele sondaje Eurobarometru privind sportul și/sau handicapul;

57. încurajează călduros înființarea unui grup de experți europeni pe această temă, care să recunoască misiunea distinctă a acestui sector și să se aplece asupra contribuțiilor unui evantai amplu de actori din sector. Acest grup de experți ar putea iniția cu folos următoarele acțiuni:

— pe plan semantic:

— să propună o definiție comună a noțiunilor de „Handisport” (pentru persoane cu handicap fizic), „Sport adaptat” (pentru persoane cu handicap intelectual) și „Sportul împreună” (pentru persoane cu și fără handicap), pentru a facilita înțelegerea acestora;

— pe plan tehnic:

— să inventarieze și să colecteze experiențele regionale și locale cele mai semnificative, pentru a încuraja modelarea și diseminarea acestora;

— să ofere factorilor politici instrumentele tehnice indispensabile sensibilizării lor și să permită Comitetului Regiunilor să acționeze pe măsura ambiției sale de a constitui motorul mobilizării în acest domeniu, în care autoritățile locale și regionale joacă un rol de prim rang.

Bruxelles, 29 noiembrie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO